



BIR AS
Postboks 6004
5892 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Toril Mulen, 5764 3127
Kristin Espeset, 5557 2141

Tillatelse til drift av biogassanlegg på Bjørkemoen i Voss herad

Vi viser til søknad fra BIR AS datert 23.06.2023 og tilleggsopplysninger som er sendt oss i etterkant.

1 Vedtak

Statsforvalteren gir BIR AS tillatelse til drift av biogassanlegg på Bjørkemoen i Voss herad med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16 og 29. Tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

De vedtatte utslippsgrensene og vilkårene er i tråd med hva som er mulig å oppnå ved bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT) for bransjen. Det er også satt krav til utredninger, undersøkelser og rapportering.

BIR AS skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Gebyret fastsettes til 194 600 kroner som tilsvarer gebyrsats 3. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

1.1 Frister

BIR AS skal:

- Før oppstart utrede mottakskriterier på avfallet anlegget kan ta imot (14.4)
- Innen 31.12.2026 ha etablert et system for energiledelse (punkt 8.1)
- Innen 1 år etter oppstart av anlegget levere en luktutredning (punkt 14.1)
- Innen 4, 6, 8, 10 måneder etter oppstart av anlegget levere foreløpige rapporter om lukt (punkt 14.1)
- Innen 1 år etter at mottak av avfall har startet ved anlegget legge fram en plan for å utvikle fast biorest til gjødselprodukt (punkt 14.2)
- Innen 1 år etter at mottak av avfall har startet ved anlegget legge fram en plan for å redusere innhold av fosfor i våt biorest (punkt 14.3)
- Innen 31.12.2026 utarbeide støysonekart (14.5)



Årlig skal BIR AS gjøre:

- luktmålinger (4.1.1)
- levere egenkontrollrapport 1. mars hvert år inkludert dokumentasjon om innhold i og bruk av biorest (11.5)

2 Kort om bakgrunnen for saken

BIR AS har søkt om tillatelse til etablering av biogassanlegg på Bjørkemoen i Voss herad. Det er søkt om mottak av inntil 18 000 tonn kildesortert matavfall samlet inn i papirposer fra husholdninger og 36 000 tonn husdyrgjødsel fra lokalt landbruk.

Virksomheten er omfattet av EUs industriutslippsdirektiv (IED), som er tatt inn i norsk rett i forurensningsforskriften kapittel 36. Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet reguleres med utgangspunkt i hva som regnes som beste tilgjengelige teknikk (BAT) i den aktuelle bransjen, med eventuelle tilhørende forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL).

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd og § 16. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriften kapittel 10A inneholder forpliktende krav til håndtering av matavfall.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal miljørettsprinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett iblant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Miljødirektoratet skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen, og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Miljømyndighetene har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer (se vedlegg 1 i tillatelsen) med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.



3 Statsforvalterens vurdering

3.1 Begrunnelse for vedtaket

Statsforvalteren er positiv til at BIR AS etablerer et biogassanlegg på Voss. Anlegget blir viktig for å redusere klimagassutslipp fra landbruket og for en biologisk behandling av matavfall. Forutsatt at bioresten blir materialgjenvunnet, vil anlegget bidra til en bærekraftig behandling av matavfall og husdyrgjødsel. Særlig er det positivt at BIR samler inn kildesortert matavfall i papirposer.

Biogassanlegget vil bli etablert i et område som er regulert til formålet og er en del av et større område der det også er andre avfallsanlegg. Statsforvalteren har satt krav knyttet til mottak og kontroll av avfall inn til anlegget som skal sikre at bioresten er egnet til gjenvinning, slik det er krav om i avfallsforskriften kapittel 10a.

Prosessene i biogassanlegget vil skape lukt. Det er i tillatelsen satt krav om innelukking av mottak og prosesser, og rensing av luft som slippes ut fra anlegget. Det er fastsatt grenseverdier for luktutslipp. Det er også stilt krav til måling og oppfølging av luktutslipp for å følge med på om grenseverdiene overholdes.

Biogassanlegget har ikke utslipp til vann direkte fra anlegget. Bioresten inneholder imidlertid næringsstoff som kan forurense vassdrag dersom bioresten brukes i større mengder enn det plantene har behov for. Det er derfor fastsatt vilkår som sikrer at matavfall som leveres til anlegget blir materialgjenvunnet og at bruk av biorest ikke fører til forurensning.

Miljømyndighetene har avklart at biorest ut fra anlegget er næringsavfall etter forurensningsloven § 27 og skal håndteres etter § 32. Biorest fra anlegget til BIR AS har sitt opphav blant annet i matavfall og er også omfattet av krav til materialgjenvinning i avfallsforskriften kapittel 10a.

I forbindelse med arbeid med innspill til endring av gjødselregelverket har vi avdekket et større problem med overskudd av fosfor i landbruket i Vestland enn man tidligere har vært klar over. Dette er et viktig hensyn når vi har vurdert gjenvinning og forurensningsfare.

Virksomheten vil biologisk behandle husdyrgjødsel og matavfall ved anaerob nedbryting med en kapasitet på mer enn 100 tonn per dag. Dermed vil virksomheten være omfattet av punkt 5.3 b. i. om gjenvinning av ordinært avfall i forurensningsforskriften § 36 vedlegg 1. Det er satt krav som er i tråd med BAT for avfallsanlegg.

Det er fastsatt hva som regnes som BAT for avfallsanlegg. Det er over tid utviklet bedre forståelse for hva kravene til BAT innebærer og hvordan dette kan reguleres i tillatelser.

Det er i søknaden vist at det er «ein svak indikasjon på at det er deponigassar i området». Statsforvaltaren legger til grunn at BIR AS tar hensyn til dette, i utforming av bygg og anlegg.

Statsforvalteren har konkludert med at virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulemperne ved virksomheten sammenholdt med fordeler og ulemper virksomheten ellers vil medføre, gir vi tillatelse til virksomheten på nærmere fastsatte vilkår.



Begrunnelse for gebyrsats

I varsel om gebyrsats ble den foreløpig plassert i gebyrsats 4, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Gebyret ville da vært 112 300 kroner. Vi viste samtidig til at dersom vi brukte vesentlig mer tid på saken enn det som ligger til grunn for sats 4, kunne gebyrsats 3 brukes.

Saksbehandlingen har tatt lang tid og krevd mange avklaringer underveis. Det har vært flere møter med BIR AS, og det er sendt inn supplerende opplysninger i flere omganger. Tillatelsen setter krav til utredninger for å sikre materialgjenvinning av avfall som leveres til anlegget. BIR AS har fått utkast til søknad på høring, og gitt omfattende innspill til denne som vi har gått gjennom som del av saksbehandlingen. Vi har derfor brukt mer tid enn forventet på behandlingen, og saken er derfor plassert i sats 3. Denne satsen er også i tråd med det som er vanlig å bruke i forbindelse med at det gis tillatelse til anlegg som er omfattet av IED og andre lignende anlegg.

Satsene for saksbehandling ble hevet fra 1. juli 2024. Siden mye av saksbehandlingen skjedde før denne datoen har vi benyttet satsen som gjaldt før endringen.

3.2 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

3.2.1 Rammekrav (punkt 1 i tillatelsen)

Det er gitt tillatelse til mottak av husdyrgjødsel og kildesortert matavfall i papirposer fra husholdninger, i samsvar med søknad.

BIR AS har søkt om å ta imot avfall med EAL-kode 200108. Dette er koden for kommunalt avfall som består av biologisk nedbrytbart kjøkken og kantineavfall fra handel, industri og institusjoner som er samlet inn separat. I søknaden er avfallstypen det søkes om avgrenset til å gjelde matavfall innsamlet fra husholdninger i egne kommuner. Det står det videre at anlegget er designa for å behandle kildesortert matavfall, og at avfallet blir samla inn ved bruk av papirposer. I søknaden står det:

«Eigar av anlegget har sjølv god kontroll på innkomande mengder da dette er matavfall frå hushalda i eigne kommunar. Anlegget er ikkje avhengig av å vinne anbod i marknaden for å fylle behovet for substrat inn i produksjonen av gass. Dette meiner BIR er eit viktig moment for å oppnå kvalitet framfor kvantitet. God kontroll på kvalitet i innkomande volum er viktig for kvalitet i utgåande produkt. Det vil verta utarbeidd rutinar for mottakskontroll og stikkprøvetaking.»

Det er et svært viktig tiltak for å unngå plast i bioresten at BIR AS samler inn matavfall i papirposer, og vil etablere god kontroll på avfall til anlegget.

Under overskriften andre råvarer i søknaden står det følgende;

«Det kan når anlegget er i drift koma spørsmål om sporadisk behandling av andre råvarer der det manglar andre behandlingsformer og substratet passar inn i dette anlegget. Dette kan til dømes vera kassert kraftfôr, fiskeolje til destruksjon og avfall frå produksjon av mat. Dette vil uansett utgjera mindre mengder men det er no ikkje mogleg å anslå storleiken. Difor det vert ikkje søkt om dette no men ved behov i framtida.»



3.2.2 Utslipp til vann (punkt 3 og 9.3 i tillatelsen)

Biogassanlegget skal hverken ha punktutslipp eller diffuse utslipp til overflatevann og grunnvann.

Det er satt flere krav for å sikre dette:

- Mottak av avfall skal skje innendørs og uten spill på vei inn.
- Avfall og biorest skal lagres og håndteres innendørs.
- Det er satt krav til tett dekke innendørs. Utendørs kan fast dekke brukes dersom risikovurderingen viser at fast dekke gir like lav miljørisiko som tett dekke.

3.2.3 Utslipp til luft (punkt 4, 9.4, 14.1 i tillatelsen)

Det vil oppstå luft i biogassanlegget som inneholder kjemiske stoffer som gir vond lukt. Denne luften kan ikke slippes rett ut, men må renses. Statsforvalteren forutsetter at virksomheten har gjort tilstrekkelige vurderinger av renseløsninger og hyppighet på utskifting av luft i anlegget (ventilasjon) til at luktutslippene holdes innenfor grenseverdiene.

Luktbegrensning (4.1.1), krav til renseanlegg (4.1.5) og utredning av utslipp til luft (14.1) i tillatelsen
I vilkår 4.1.1. er det fastsatt grenseverdi for luktutslipp som er i tråd med Miljødirektoratets veileder TA3019/2013. Grenseverdien er satt i luktenheter. Det er satt krav om årlig luktmåling.

I kommentar på utkast til tillatelse uttaler BIR at kravet om årlig luktmåling i stedet for å være regulert med krav til fast intervall for måling, bør være styrt av om en risikovurdering viser at det er behov for måling. Som en dokumentasjon på at en oppfyller krav i en tillatelse er det vanlig at de kravene det settes utslippsgrenser for, slik det er tilfelle her, også dokumenteres med måling(er). Målingene rapporteres så i egenrapporten til Statsforvalteren hvert år. Vi har hatt dårlige erfaringer med luktutslipp fra flere biogassanlegg. Vi mener derfor det er behov for å dokumentere luktutslippet. Videre vil luktmålingene være referansen, det en sammenligner seg opp mot, når en bruker indikatorgasser. Vi må derfor ha luktmålinger som basis. Dersom det viser seg etter noen år med drift at det er lite utfordringer med lukt og det åpenbart er unødvendig å gjøre luktmålinger med årlig intervall, vil BIR AS kunne søke om endring av dette vilkåret i tillatelsen, til en sjeldnere hyppighet.

Å gjøre målinger av luktenheter er en omfattende prosess som blant annet betyr bestilling av prøvetaking flere måneder på forhånd, innsamling av luktprøver og eksponering for luktpanel. Denne typen målinger er derfor ikke egnet til å gjøre raske avklaringer av hvor i et anlegg en har driftsutfordringer, og få rask sjekk etterpå om tiltak har virket. Vi har derfor satt krav i vilkår 14.1 om at virksomheten også må måle på kjemiske indikatorgasser. Disse målingene er enklere, og prosessoperatørene kan gjøre dem selv. Vi har satt krav om at indikatorgassene skal måles både før og etter rensing slik at virksomheten skaffer seg en oversikt over hvor godt renseløsningene fungerer.

Vi har også satt krav om at virksomheten kartlegger sammenheng mellom målingene av indikatorgasser og luktmålinger. Denne kartleggingen skal være ferdig seinest 1 år etter oppstart. Basert på dette skal virksomheten foreslå maksimalkonsentrasjoner av indikatorgasser. Statsforvalteren vil når utredningen er gjennomført ta inn grenseverdier for indikatorgasser i vilkårene. 4.1.1. Når Statsforvalteren fastsetter grenseverdier for indikatorgasser vil vi også vurdere behovet for krav til hyppighet på målingene.

Virksomheten skal i tillegg rapportere annenhver måned etter oppstart av anlegg på resultatet av målingene av indikatorgasser og rapportere eventuelle luktklager som er kommet inn. Denne tette



oppfølgingen skjer ut fra en erfaring av at luktrengingen ikke har fungert som den skulle ved flere andre biogassanlegg, særlig i startfasen. Statsforvalteren vil kreve umiddelbare tiltak og eventuelt stans i mottak dersom utslippene viser seg å være for høye. Renseanleggene for lukt må fungere fra dag en og må ha tilstrekkelig vedlikeholdsoppfølging.

Luktrisikovurdering (4.1.2), forebyggende tiltak og driftsplan (4.1.3), lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering (4.1.4)

I disse vilkårene er det konkrete krav til blant annet risikovurdering og driftsplan som må være en del av internkontrollen til virksomheten. Disse kravene skal blant annet medvirke til at virksomheten hele tiden har god oversikt over de ulike luktkildene ved anlegget og setter i verk tiltak når det er nødvendig. Det er helt grunnleggende at BIR AS har denne kontrollen slik at ikke en av luktkildene plutselig skaper mye mer lukt enn det ventilasjonssystemet og renseanlegget er dimensjonert for.

Det er også satt krav om at det må være mulig å registrere klage på nettside eller en annen digital løsning. Dette kravet er satt fordi vi har sett ved andre anlegg at innmelding av klager via telefon ikke fungerer fordi det oppstår problem med tilgjengelighet. Klager må kunne få melde inn sin klage med en gang. Det må lages et klageregistreringsskjema med rubrikker for når en opplevde lukt, hvor sterk, hvor lukten kjentes osv.

Vi har satt krav til informasjon når det planlegges aktivitet eller svikt i utstyret midlertidig kan medføre økt luktblastning. Teksten er hentet fra Miljødirektoratets mal for tillatelser etter forurensningsloven. Denne er igjen basert på luktveileder TA3019/2013. Som det fremgår i veilederen så er det avvikssituasjoner som har eller kan få forurensningsmessig betydning bedriften skal informere Statsforvalteren og naboene om. Avvikssituasjoner innebærer at det er fare for at grenseverdier fastsatt i tillatelsen brytes.

Generelle krav til håndtering (punkt 9.3 a) og b))

Her er det stilt krav som skal sikre at luft som lukter vondt ikke kommer ukontrollert ut.

3.2.4 Avfallsforebygging og avfallshåndtering (punkt 9.1 i tillatelsen)

Det er satt krav til at avfallshåndtering skal skje i tråd med avfallshierarkiet.

3.2.5 Mottakskontroll og dokumentasjon av avfall på forhånd (punkt 9.2 og 9.3 i tillatelsen) og utredning av kriterier for mottak (punkt 14.4 i tillatelsen)

For at bioresten skal være attraktiv for landbruket, gartnerier og private hagebrukere må disse aktørene ha tillit til at kvaliteten på bioresten er god. Det vil si at bioresten har den tiltenkte effekten på plantevekst, og at den ikke forsøpler og forurenser områdene den blir brukt på. Om bioresten basert på utsortert avfall fra husholdninger skal brukes på jord, må den ha en positiv effekt for jordbruk eller bidra til økologisk forbedring av jordsmonnet.

Målet er at biorest skal bli en viktig del av den sirkulære økonomien og erstatte kunstgjødsel, som er en ikke fornybar ressurs. De mest fosforrike mineralforekomstene er gradvis blitt uttømt, og vi tar nå i bruk stadig vanskeligere utnyttbare kilder av disse.

Ved mangelfulle mottakskriterier til et biogassanlegg og dårlig kontroll på prosessen vil det kunne oppstå situasjoner der biorest er ubrukelig på grunn av for høyt forurensningsnivå eller at den er forsøpelt.



Det er krav om at matavfallet skal materialgjenvinnes, og det er derfor ikke tillatt å brenne bioresten eller bruke den som fyllmasse.

Bioresten er næringsrik og dersom den blir brukt i mengder som overgår det plantene har behov for, vil næringsstoffene renne ut i vassdrag og føre til forurensning (overgjødning) der. Dersom fosfor først er tilført et vassdrag i for store mengder, er det svært tidkrevende, dyrt og vanskelig å rette opp i skaden som har skjedd. Fosforet som er tilført vil sirkulere i en innsjø, og vil ikke forsvinne derfra.

Vilkårene om forhåndsdokumentering

Vi har i vilkår 9.1 satt krav om at virksomheten må kreve dokumentasjon av avfallet før det kan leveres til biogassanlegget. BIR AS skal bruke dokumentasjonen til å gjøre en vurdering av om avfallet tilfredsstiller mottakskriterier for anlegget, og dermed kan tas imot, eller om det må avvises.

Det er satt krav til utredning av mottakskriterier og opplegg for analyse. Statsforvalteren vil etter at utredningen er ferdig, vurdere å fastsette grenseverdier i tillatelsen.

Mottakskriteriene skal sikre at det er mulig å gjenvinne avfallet med god kvalitet. Det er ikke tillatt å blande sammen ulike avfallstyper med den hensikt å klare grenseverdiene.

Forhåndsdokumentering er i tråd med BAT 2

Spesielt matavfallet, men også husdyrgjødselen vil kunne inneholde forurensninger, plast og urenheter. Dette har BIR AS også nevnt i sin ROS-analyse i søknaden uten at det er konkretisert hvordan kontrollen av inngående avfall skal foregå. Voss herad ved landbrukskontoret har i sin høringsuttalelse understreket behovet for kontroll på dette område, ellers vil en ha motforestillinger mot at landbruket går inn på dette prosjektet.

De senere årene har vi erfart at biologiske behandlingsanlegg ikke har en god nok kontroll på inngående avfall. Resultatet har blitt at biorest inneholder så mye forurensninger og fremmedlegemer at det har blitt deponert i strid med deponiforbudet. Derfor er det viktig med god internkontroll.

Kravet om forhåndsdokumentering og forhåndsgodkjenning av avfall er en implementering av BAT 2a) i BAT-konklusjonene for avfallsbehandling (WT). Her står det at:

«Formålet med disse framgangsmåtene er å sikre at avfallsbehandlingen er teknisk (og rettslig) egnet for en bestemt type avfall før avfallet ankommer anlegget. De omfatter framgangsmåter for å samle inn informasjon om det tilførte avfallet og kan omfatte prøvetaking og karakterisering av avfallet med henblikk på å få tilstrekkelig kunnskap om avfallsets sammensetning. Framgangsmåtene for forhåndsgodkjenning av avfallet er risikobaserte og tar f.eks. hensyn til avfallsets farlige egenskaper, risikoene som avfallet utgjør med hensyn til prosessikkerhet, sikkerhet på arbeidsplassen og miljøvirkning, samt informasjonen som framlegges av den eller de tidligere avfallsbesitterne.»

Innholdet i avfallet inn til anlegget er i liten grad dokumentert. Eventuelle forurensninger vil oppkonsentreres i biogassanlegget, slik at for eksempel plastinnhold i bioresten vil være høyere enn i inngående avfall, på grunn av at en stor del av tørrstoffet forsvinner som biogass. Vi vurderer at det er nødvendig å ha kunnskap om avfallet anlegget tar imot, og grenseverdier for innhold av forurensninger, for å sikre at det er liten risiko for at blant annet plast og tungmetall i inngående



avfall spres med bioresten. Når avfallstypen er godt dokumentert, vil hyppighet og omfang på verifisering kunne fastsettes ut fra en risikovurdering.

Mottakskriterier

Utredningen av grenseverdier må inkludere plast, tungmetaller, miljøgifter og andre urenheter. Når det gjelder hvilke miljøgifter og tungmetaller en må undersøke må dette inkludere de stoffene en vil kunne forvente å finne i avfallet BIR AS ønsker å motta. Valg av stoffer må begrunnes.

Jorda som bioresten brukes på må ikke forringes, jf. høringsuttalelse fra Voss herad. Det er derfor viktig at utredningen av plast inkluderer de plastfraksjoner som det er mulig å analysere på, og minimum ned til 2 mm størrelse.

System for å ha kontroll med nitrogen og fosformengdene

Matavfall og husdyrgjødsel inneholder blant annet næringsstoffene nitrogen og fosfor som havner i bioresten etter behandlingen i biogassanlegget. Vi har satt krav om at nitrogen- og fosformengden også må dokumenteres før mottak. Dette fordi BIR AS må vite hvor mye de tar inn av disse stoffene og sikre at virksomheten har løsninger for å gjenvinne den mengde som tas inn.

3.2.6 Mottak av avfall (punkt 9.2 i tillatelsen)

Vilkårene gir en plikt til BIR AS om å ha en mottakskontroll av avfallet når det kommer til anlegget. Det er satt krav om at BIR AS må etablere rutiner for stikkprøvekontroll og inspeksjon for å kontrollere om de opplysningene som er levert i deklarasjonen stemmer. Det er også krav om registrering over vekt og hva som må registreres.

Kravet om av kontroll av avfall ved mottak er en implementering av BAT 2b) i BAT-konklusjonene for avfallsbehandling (WT). Her står det at utarbeiding og gjennomføring av framgangsmåter for godkjenning av avfall regnes som BAT. I beskrivelsen står det:

«Formålet med framgangsmåtene for godkjenning er å bekrefte avfallsets egenskaper som ble identifisert i forbindelse med forhåndsgodkjenningen. Disse framgangsmåtene definerer hvilke elementer som skal kontrolleres når avfallet ankommer anlegget, samt kriteriene for godkjenning og avvisning av avfallet. De kan omfatte prøvetaking, inspeksjon og analysing av avfallet. Framgangsmåtene for godkjenning av avfallet er risikobaserte og tar f.eks. hensyn til avfallsets farlige egenskaper, risikoene som avfallet utgjør med hensyn til prosess-sikkerhet, sikkerhet på arbeidsplassen og miljøvirkning, samt informasjonen som framlegges av den eller de tidligere avfallsbesitterne.»

I tråd med BAT skal utarbeiding av rutiner for stikkprøvekontroll og inspeksjon baseres på risikovurdering.

BIR AS skriver i søknaden at god kontroll på innkommende volum er viktig for kvaliteten på utgående produkt. De skriver videre at det vil bli utarbeidet rutiner for mottakskontroll og stikkprøvetaking. Vilkåret om mottakskontroll samsvarer godt med beskrivelsen i søknaden.

3.2.7 Krav om separering av biorest (punkt 10.1 i tillatelsen)

BIR AS har selv lagt opp til separering i tørr og fast biorest, og vilkåret om separering er i tråd med løsningen som er beskrevet i søknaden. I søknaden er det beregnet at denne grad av separering er nødvendig for at ikke mengden fosfor som leveres ut til landbruksforetakene blir større enn det som tas inn gjennom husdyrgjødsel.



3.2.8 Krav til lagringsmengde og lagringsforhold for bioresten (punkt 10.2 i tillatelsen)

Her er det satt begrensninger på hvor mye våt og fast biorest som kan lagres ved anlegget. Begrensninger er satt ut fra det som BIR AS har oppgitt som kapasiteten anlegget vil ha. Begrunnelsen for å ha grenser for dette er at BIR AS må sørge for å ha gjennomstrømming gjennom anlegget og tilstrekkelige nedstrømsløsninger, slik at det ikke hopper seg opp biorest ved anlegget.

3.2.9 Krav til dokumentasjon av innhold i (10.3 i tillatelsen) og bruk av biorest (10.4 i tillatelsen)

I punkt 10.3 er det krav til at BIR AS må ha et prøvetakingsprogram som skal sikre representative målinger av biorest som dokumentasjon. Kravet er satt for å ha en utsjekk på at kontrollen gjennom anlegget fungerer. Opplysninger om kvaliteten på bioresten er også opplysninger som mottakerne har behov for.

Bioresten vil når det kommer ut av biogassanlegget være næringsavfall etter forurensningsloven, da det det per i dag ikke oppfyller kriteriene for avfallsfasens opphør. Vilåret om at bioresten kan omsettes i et marked eller er gjenstand for etterspørsel er ikke oppfylt. BIR AS opplyser i tilleggsopplysninger mottatt 6. mars 2024 at de i dagens situasjon må betale mottakerne for at de skal ta imot den faste bioresten. I et fungerende marked vil de som vil ha et produkt normalt være villig til å betale for produktet, og det er altså ikke tilfelle for biorest fra dette anlegget. Det kan også være andre vilkår som ikke er oppfylt, men vi har ikke vurdert det nå. For at avfall skal opphøre å være avfall, må alle fem kriterier i § 27 være oppfylt.

Biorest er heller ikke et biprodukt slik det er definert i forurensningsloven § 27 andre ledd punkt 1 til 5), da vilkårene for at det skal være et biprodukt ikke er oppfylt i dag. Biprodukter fremstilles som en integrert del av en produksjonsprosess som primært tar sikte på å fremstille noe annet, jf. nr. 1. Slik situasjonen er i dag kan ikke biogassbehandlingen sies å være en slik produksjonsprosess, men snarere en avfallsbehandling. Bioresten oppfyller heller ikke punkt nr. 5 om at den med sikkerhet vil bli utnyttet da vi opplever etterspørselen etter biorest som varierende og at det i mange områder er problemer med å finne noen som vil ta den imot (ingen betalingsvilje). Det kan også stilles spørsmål ved om punkt nr. 4 om at det ikke skal medføre nevneverdig høyere risiko for helse og miljø enn tilsvarende stoffer som eller kunne blitt brukt på grunn av innholdet av urenheter i bioresten.

I tråd med avfallsforskriften § 10a-7 må behandlingsanlegg for avfall som tar imot utsortert matavfall sørge for materialgjenvinning av dette avfallet. Materialgjenvinning er i forskriften definert som enhver form for gjenvinning der avfallsmaterialer brukes til fremstilling av stoffer eller løseobjekter som ikke er avfall. Siden bioresten per i dag er næringsavfall når det kommer ut av anlegget, må anlegg som behandler matavfall derfor sørge for at bioresten brukes på en måte som innebærer nyttiggjøring, og dokumentere dette.

Dersom biorest brukes i mengder eller på måter der det det ikke kommer til nytte ved å erstatte andre materialer, vil bioresten anses som kassert. Bioresten vil da fortsatt være avfall, og kravet til materialgjenvinning vil ikke være oppfylt.

Dersom bruken av bioresten medfører ulovlig forurensning, jf. forurensningsloven § 7 og § 8 første ledd, vil biogassanlegget kunne holdes ansvarlig for å ha medvirket til den ulovlige forurensningen.

Forurensningsloven § 16 åpner for å sette vilkår for å motvirke forurensning og fremme gjenvinning i en tillatelse. Vi har i tillatelsen satt vilkår for å sikre at matavfall som leveres til anlegget blir materialgjenvunnet og at bruken av biorest ikke fører til forurensning. Vilkårene er basert på



informasjon fra BIR AS om planlagt bruk. Basert på erfaring, utredninger og eventuelt nytt regelverk forskrifter vil vi vurdere behov for endring av vilkårene etter to års drift.

I gjeldende gjødselvereforskrift er produkt definer slik; «*Produkt*: Gjødselver som oppfyller kvalitetskrav og er varedeklarerert i henhold til denne.» Biorest kan dermed være et produkt etter reglene i gjødselvereforskriften selv om det regnes som et avfall etter forurensningsregelverket.

Mattilsynet opplyser at gjødselregelverket gjelder for bruk av gjødselverer i vekstsjiktet, og at disponering under dette, der næringsstoffene ikke kan utnyttes som en ressurs, eventuelt må følges opp av annet regelverk, som forurensningsloven.

Det er ikke tillatt å levere biorest til energigjenvinning, jf avfallsforskriften §10A-3i).

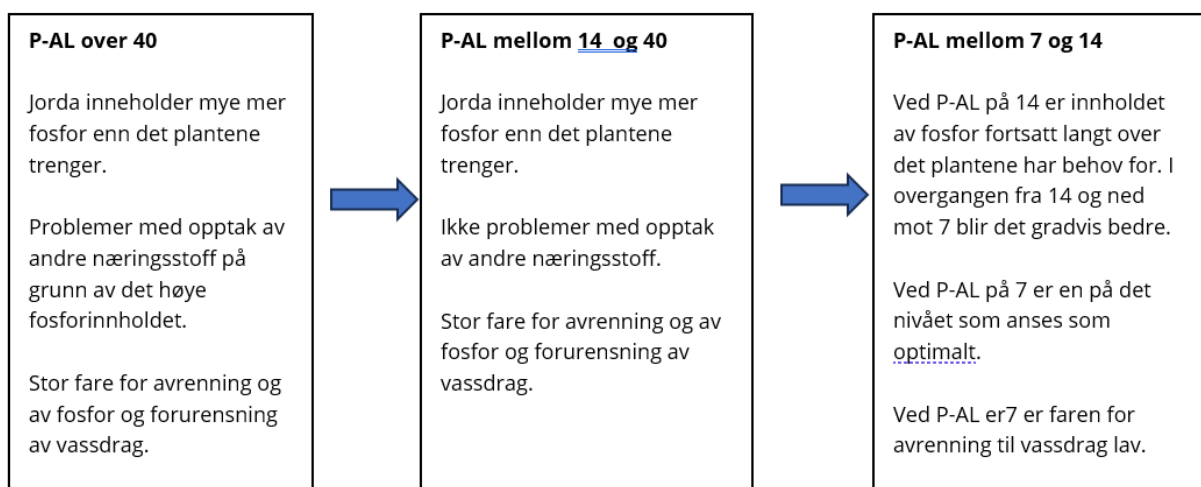
Kommentar til vilkår 10.4.a

Dersom bioresten brukes til anleggsformål i større mengder enn det plantene som skal dyrkes i anleggsjorda har bruk for, blir den ikke gjenvunnet.

I forskrift om organisk gjødsel § 10 pkt. 8 – «Krav til jordblandinger» - står det blant annet at: «*Produktet skal være godt egnet til dyrking av planter og må ikke ha veksthemmende effekt. Jordblandingen kan bestå av opptil 30 volumprosent (før blanding) av produkt som kommer inn under denne paragraf.*»

Dette kravet er ikke tilstrekkelig for å oppnå materialgjenvinning eller hindre forurensning. I praksis innebærer § 10 at biorest kan blandes inn i så store mengder at P-AL kan bli langt over 40. Når P-AL blir så høy vil fosforet i jorda ifølge NIBIO kunne forhindre opptak av viktige mikronæringsstoff fra jorda og at plantene ikke vokser som de skal. Når P-AL kommer under 40 mener NIBIO at det ikke lenger er negative utslag på opptak av andre næringsstoff. NIBIO påpeker imidlertid at P-AL 40 fortsatt er langt over det plantene har behov for. Ved et så høyt P-AL-nivå vil det være stor fare for avrenning av fosfor til vassdrag.

Det er fullt mulig å lage jordblandinger med lavere P-AL-nivå enn 40. Da kan man blande næringsrik biorest med for eksempel kompost med et lavt næringsinnhold. I figur 1 under illustreres P-AL og konsekvenser for plantevekst og avrenning av fosfor til vassdrag.



Figur 1: P-AL og sammenheng med plantevekst og forurensning.

BIR AS har i sin innsendte dokumentasjon i forbindelse med søknaden gitt uttrykk for at bruk av fast biorest i jordblandinger er et av formålene virksomheten ser for seg. For å oppfylle



gjenvinningskravet må BIR AS sørge for at slike jordblandinger ikke inneholder mer næringsstoff enn det plantene har behov for, slik at kravet til materialgjenvinning blir tilfredsstillt og bruken ikke fører til forurensning.

Dersom biorest brukes i jordlag der planterøttene ikke rekker ned, vil ikke bioresten bidra til plantevekst. Det er derfor ikke materialgjenvinning, men deponering. Deponering av organisk avfall er ikke tillatt, jf. avfallsforskriften §9-4a.

Planterøttene vil typisk kunne nå ned til ca. 40 cm dyp i jorda.

Eksempler på bruk der plantene ikke rekker ned er:

- Innblanding av biorest i jordblandinger og bruk i vegskråning i så dype jordlag at plantenes røtter ikke når ned.
- Bruk i nydyrking i jordlag der plantenes røtter ikke rekker ned.
- Bruk i massefyllinger

Kommentar til 10.4.b:

Første kulepunkt gjelder levering av biorest til landbruksforetak som har levert husdyrgjødsel til biogassanlegget. Bruk av biorest i samme mengder som ellers ville blitt brukt gjennom egen husdyrgjødsel vil kunne oppfylle kravet i § 32 i forurensningsloven. Forutsetningen her er at det brukes maksimalt samme mengde fosfor gjennom bioresten som ble levert inn til biogassanlegget gjennom husdyrgjødselen. Nytteverdien av fosfortilførselen er imidlertid lav fordi P-AL-nivåene i jorda i Vestland gjennomgående er høye. Det er også satt øvre tak på 3,5 kg/daa. Ved endring av gjødselvarselsforskriften vil maksimal grense i ny forskrift gjelde.

Andre kulepunkt gjelder bruk av biorest der det ikke erstatter foretakets egen husdyrgjødsel, men landbruksforetaket har et behov for den mengden nitrogen og fosfor som tilføres. Dette regnes som materialgjenvinning. Dersom P-AL-nivået er høyt vil det ikke være behov for fosfor og slik bruk vil bidra til forurensning og ikke regnes som materialgjenvinning.

Pyrolyse

I EU er pyrolyse som gjenvinningsløsning oppe til vurdering. Det er altså ikke avklart om dette kan regnes som materialgjenvinning. Dersom BIR AS ønsker å behandle biorest i pyrolyse må Statsforvalteren få saken til vurdering.

3.2.10 Krav til dokumentasjon av bruk av biorest (punkt 10.5 i tillatelsen)

BIR AS har ansvar for å sikre at kravene til gjenvinning og materialgjenvinning oppnås. Slik vi forstår det vil BIR AS levere biorest til andre aktører som skal håndtere den videre. BIR AS må da innhente dokumentasjon fra disse aktørene på at gjenvinning og materialgjenvinning har skjedd.

3.2.11 Utredning for å utvikle av fast biorest til gjødselprodukt (punkt 14.2 i tillatelsen)

Dette kravet er satt for å få en bedre bruk av bioresten. Kravet samsvarer godt med planer om produktutvikling BIR AS har omtalt i søknaden.

3.2.12 Utredning av reduksjon i innhold av fosfor i våt biorest (punkt 14.3 i tillatelsen)

I Vestland vil tilbakelevering av biorest i tilsvarende mengder som ble levert inn til biogassanlegg av husdyrgjødsel i mange tilfeller ikke være en reell nyttig bruk av bioresten. Dette fordi det er så mye fosfor i jorda fra før at gjødsling med fosfor ikke trengs. Det er derfor satt krav om utredning for å få ned fosforinnholdet i den våte bioresten.



4 Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Korrespondanse

Vi har laget en ikke-uttømmende tidslinje over korrespondanse i prosessen:

- 23. juni 2023 søkte BIR AS om tillatelse etter forurensningsloven til drift av biogassanlegg på Voss. I søknaden har BIR AS kartlagt og skildret tiltak for luktutslipp i sin ROS-analyse. De har også gjennomført en beregning av hvordan lukt vil spre seg til nærområdene.
- 5. november 2023 fikk vi mer informasjon fra BIR AS om løsninger som er valgt for rensing av lukt (tillegg angående indikatorgasser)
- 7. november 2023 ble søknaden lagt ut på høring med høringsfrist 23. januar 2024
- 31. januar 2024 mottok vi rapport etter forsøk på forbehandling av matavfall
- 6. mars 2024 mottok vi opplysninger om planlagt bruk av biorest, forslag til måleprogram lukt, dokumentasjon på ventilasjon.
- 22. mai 2024 mottok vi måleprogram for lukt (oppdatert med avsnitt om måling av indikatorgasser før luktrensing)
- 28. august 2024 sender Statsforvalteren utkast til tillatelse for kommentering
- 11. september 2024 mottok vi kommentar på utkast til tillatelse fra BIR AS

4.2 Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Frist for å gi uttalelse var 23. januar 2024. Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og bedriftens kommentarer til disse. Statsforvalteren har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden. Vi har også vurdert BIR AS sine kommentarer til utkast til tillatelse ved fastsetting av vilkårene.

4.2.1 Høringsuttalelser

Det kom inn høringsuttaler fra:

- Voss herad (inkludert uttale fra driftsavdelingen, klima- og miljørådgiveren, kommuneoverlegen, landbruk/næringsavdelingen, byggesaksavdelingen og planavdelingen) datert 19.12.2023
- Bjørke Sandtak AS i samarbeid med grunneierne for bnr. 18, 19, 20, 23, 24 og 29 datert 17. oktober 2023

Oppsummering av uttalelsen fra Voss herad:

Det har ikke kommet inn merknader etter kunngjøring på Voss herad sin nettside.

Klima- og miljørådgiveren uttaler at det er viktig å se på helheten og sikre kunnskapsgrunnlag gjennom artsdatabanken og databasene Vannmiljø og Naturbase. Området ligger i tilknytning til det verna Vossovassdraget med Raundalselvi og friluftsområdet Bømoen. Videre skriver klima- og miljørådgiveren at faren for lukt er lav basert på vedlagte rapport fra SINTEF-rapport og ROS-analyse. Det er likevel bolig- og friluftsområder tett på anlegget og om det oppstår luktulemper bør tiltakshaver iverksette ytterligere tiltak.

Kommuneoverlegen uttaler at støy, lukt og utslipp til vann og grunn er faktorer som kan påvirke folkehelsen negativt. Så lenge disse forholdene er ivaretatt innenfor gjeldende forskrifter og med nødvendige kompenserende tiltak, har kommuneoverlegen ingen spesielle innvendinger.



Kommuneoverlegen skriver at dersom det er sannsynlig at lukt vil være til plage for nærliggende husstander og/eller arbeidsplasser, eller dersom lukt vil være til sjenanse for nærliggende etablerte rekreasjonstilbud (som Bjørkemoen badeplass), må dette tas med i totalvurderingen av søknaden.

Byggesaksavdelingen har uttalt at detaljreguleringsplan for avfallsmottak på Bjørkemoen IHM, planID 2014008 er regulert til formålet ved vedtak i Voss kommunestyre 16.03.2017. Byggesaksavdelingen legger også til at dispensasjon fra byggehøyde er gitt 26.08.2022. Planavdelingen uttaler at etableringen er i tråd med regulert arealformål.

Landbruksavdelingen/næring uttaler at Voss herad er en viktig landbrukskommune, og å opprettholde og utvikle landbruket i en langsiktig og bærekraftig retning er et viktig mål. Landbruksavdelingen/næring skriver videre at Voss herad støtter planene om å ta ut den faste delen av bioresten, slik at innholdet av fosfor i våtdel av biorest blir omtrent tilsvarende husdyrgjødsel. Bruk av biorest vil medføre en bedre fordeling av fosfor på areal i heradet. Videre at utnyttelse av den organiske energien i husdyrgjødselen vil redusere klimautslipp (metan). Dette er mål i klimaplanen til Voss herad. Landbruk/næring skriver videre at det er avgjørende med god infrastruktur som legger til rette for best mulig utnyttelse av næringsstoffene. Det er svært viktig med god kvalitet på bioresten og det ikke følger med plast og forurensninger ut på landbruksjorda. En god drift og kontroll på prosessene er en forutsetning for å forhindre dette. Landbruk/næring uttaler at etablering av biogassanlegg i heradet er et godt tiltak for å gjøre samfunnet mer sirkulært, og at høy kvalitet på prosessen er avgjørende for et bærekraftig biogassanlegg.

Driftsavdelingen uttaler at det er lite sannsynlig at produksjonen ved anlegget vil medføre fare for forurensning i form av utslipp til vann eller grunn. Det blir poengtert at et eventuelt utslipp til Raundalselvi er uønsket fordi det er anadrome bestander av laksefisk i vassdraget av nasjonal verdi. Driftsavdelingen uttaler at det er viktig at det blir stilt krav til at bedriften har gode tiltak og beredskapsplaner før oppstart. I henhold til søknaden skal prosessvann og kondensat tilbakeføres i prosessen slik at det ikke vil bli utslipp til vann. Driftsavdelingen uttaler at det må vurderes om det er behov for å overvåke den kontinuerlige tilbakeføringen slik at det ikke fører til overløp fra anlegget. Driftsavdelingen påpeker at det er viktig å unngå plagsom støy og lukt til omgivelsene.

Oppsummering av uttale fra Bjørke Sandtak AS:

- Bjørke Sandtak AS mfl. uttaler at adkomstveg går over bnr. 23 og 19 som avtalt der BIR har vegrett. Bjørke Sandtak m.fl. uttaler at de forutsetter at det blir gateløst og annen infrastruktur lagt i vegen.
- Bjørke Sandtak AS mfl. uttaler at beredskapsveg går over bnr. 29 der det er en annen leietaker. Det foreligger ikke avtale med BIR om denne vegen. Bjørke Sandtak mfl. ser behov for en slik veg inn til bnr. 30.

Bjørke Sandtak AS mfl. uttaler at det er behov for et område for infiltrasjon/flom. Dette ligger på bnr. 18, der det er en annen leietaker, og at det ikke foreligger avtale med BIR om dette området. Bjørke Sandtak AS mfl. skriver videre at grøft for absorbering av vann og en kum for oppsamling bør legges i ytre felt av inntegnet infiltrasjonsområde mot bnr. 18.

4.2.2 BIR AS sine kommentarer til høringsuttalelsene

Den 24. januar 2024 sendte vi brev til BIR AS der vi ba om kommentar til høringsuttalelsene fra høringen. Den 31. januar 2024 svarte BIR AS med kommentarer til høringsuttalelsene.

BIR AS sin kommentar til uttalelsene fra Voss herad:



BIR AS kommenterer at det er et viktig moment klima- og miljørådgiveren kommer med angående nærheten til friluftsområdet Bømoen og Raundalselvi. Videre skriver BIR AS at biogassanlegget skal sertifiseres etter miljøstandarden BREEAM Very Good noe som har medført ytterligere kartlegging av naturmangfoldet etter at søknaden ble sendt til Statsforvalteren. BIR AS skriver at det er laget en egen tiltaksplan for å ivareta økologiske verdier både i utbyggingsfase og ved driftsfasen av anlegget. BIR AS kommenterer at varslingsplaner ved lukthendelser vil inngå i anlegget sine driftsrutiner og lukt er et viktig fokusområde i den daglige driften.

Som kommentar til høringsinnspillet fra landbruksavdelingen skriver BIR AS at de er enige i at det kan være en fare for akkumulering av forurensninger i form av plast og tungmetall i jord som over tid har brukt biogjødsel. Dette er noe som har skjedd andre steder i landet. BIR AS skriver videre at tilstanden til jorda på gårdsbruk er det den enkelte gårdbruker som har ansvar for, men om det er økonomisk fordelaktig for gårdbruker å bruke biogjødsel som har en annen kvalitet enn hva jorda bør ha så har biogassanlegget et ansvar. BIR kommenterer videre at i avtalen mellom gårdsbruk og biogassanlegget vil de kreve innsyn i oppdaterte jordprøver for de teigene der det blir brukt biogjødsel.

BIR AS kommenterer innspill fra driftsavdelingen, og skriver at slik de leser uttalen så er det en misforståelse der. Slik anlegget er lagt opp vil oppsamling av eventuelt spill gå til buffertanken som er på 450 m³ og er overvåket av systemet.

BIR AS kommenterer innspillet fra kommuneoverlegen og skriver at ved beregningen av luktpåvirkning har en ikke funnet at badeplassen ligger i den retningen lukt vil trekke. Videre skriver BIR AS at elva og strandsona har rekreasjonsverdi hele vegen fra badeplassen og nedover forbi anlegget sin plassering. Hensynet til disse områdene inngår i BIR AS sine øvrige vurderinger knyttet til lukt fra anlegget.

BIR AS sin kommentar til uttalen fra Bjørke Sandtak AS mfl:

Innholdet i merknadene er godt kjent ved den direkte dialogen mellom Bjørke Sandtak AS og BIR AS. Adkomstvegen som passerer over gnr./bnr. 158/19 og 23 er en tinglyst rett. Det blir planlagt for at infrastruktur som skal nedføres til gnr./bnr. 158/30 blir lagt i vegen. Det blir og planlagt for gateløp langs vegen. BIR AS er enige i at det bør lages avtale om beredskapsvegen som krysser gnr./bnr. 158/29.

5 Klagerett

BIR AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebysatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram. Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Statsforvalteren sender kopi av dette brevet med vedlegg til berørte i saken.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Sissel Storebø
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent



1. Tillatelse

Kopi til:

BONDELAGETS SERVICEKONTOR AS AVD HORDALAND BONDELAG	Kokstadflaten 36	5257	KOKSTAD
HORDALAND BONDE OG SMÅBRUKARLAG BØMOEN AS	Postboks 542	5701	VOSS
NOBI BYGG OG BETONG AS	Postboks 196	5701	VOSS
BJØRKE SANDTAK AS	Brynalii 153	5705	VOSS
NAF ØVINGSBANER	Bjørkemoen 56	5709	VOSS
NCC INDUSTRY AS AVD ASFALT VOSS	Postboks 9343 Grønland	0135	OSLO
RAGN SELLS AS AVD VOSS	Bjørkemoen 62	5709	VOSS
Voss herad	Postboks 453	1471	LØRENSKOG
Miljødirektoratet	Postboks 145	5701	VOSS
Mattilsynet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Voss Bondelag v/Bjørnar Nedkvitne	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Voss Bonde- og småbrukarlag v/Nils Martin Seim	Flatekvålsvegen 98	5710	Skulestadmo
Marta Brynhild Bjørke	Seimsgrendvegen 147	5708	Voss
	Bjørkevegen 81	5709	Voss



Tillatelse til drift av biogassanlegg etter forurensningsloven

Statsforvalteren gir BIR AS tillatelse med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16 og 29. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 23.06.2023 og opplysninger som kom frem under behandlingen av søknaden. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Dersom virksomheten ønsker endringer utover det som er opplyst i søknaden, eller under behandlingen og som kan ha miljømessig virkning, må virksomheten på forhånd avklare dette skriftlig med Statsforvalteren.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år, skal virksomheten sende en utgreiing om omfanget til virksomheten. Statsforvalteren vil da vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Verksemd	BIR AS
Sted/gateadresse	Bjørkemoen
Postadresse	Postboks 6004, 5892 Bergen
Kommune og fylke	Voss, Vestland
Org. nummer (virksomhet)	983 495 400
Lokalisering av anlegg, UTM	N6752147.07 E36949.69
Gards- og bruksnummer	158/30
NACE-kode og bransje	38.110 Innsamling av ikke-farlig avfall
Kategori for virksomheten ¹	5.3.b)i)

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2024.0900.T	4621.0130.01	2023/10333

Tillatelse gitt første gang: 04.11.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd ² : -	Tillatelse sist endret: -
Kjell Kvingedal miljødirektør		Sissel Storebø seksjonsleder
<i>Tillatelsen er godkjent elektronisk</i>		

¹ Jf. forskrift om begrenning av forurensning av 06.01.2004 nr. 931 (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

² Forurensningsloven § 18 tredje ledd om endring og omgjeriing av tillatelse etter 10 år



1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra mottak, lagring og behandling av avfall for produksjon av biogass. Tillatte avfallsfraksjoner og mengder er regulert i punkt 9.2 og framgår av tabell 1 i vedlegg 2. Tillatelsen gjelder for behandling av inntil 54 000 tonn avfall per år. Mengden avfall på bedriftens område skal ikke på noe tidspunkt overstige 1300 tonn. Grensen gjelder samlet for avfall som lagres i påvente av behandling og avfall som er under behandling. Hvilke fraksjoner som er tillatt motatt er nærmere regulert i tabell 1 og 2 i vedlegg 2.

Statsforvalteren vil vurdere å gjøre endringer i vilkårene som følge av nytt eller revidert regelverk.

1.1 Driftstid

Det er kun tillatt med mottak av matavfall i tidsrommet kl 07.00 til 19.00 mandag til fredag, dette forutsetter at det er operatør til stede som kan foreta mottakskontroll. Mottak av husdyrgjødsel og uttransport av biorest bør hovedsakelig foregå i tidsrommet kl 07.00 til 19.00 mandag til fredag, men kan foregå i tidsrommet kl 06.00 til 22.00.

Det er ikke tillatt med hverken mottak av matavfall og husdyrgjødsel eller utkjøring av biorest på lørdag, søndag og helligdager.

Unntak:

- Det er tillatt med utkjøring av biorest på lørdager i sesongen for gjødsling
- Det er tillatt med mottak av matavfall i høytider, forutsatt at det er mottakskontroll

Anlegget vil ha døgnskuttet drift av miksepumper, hygienisering, råtnetanker og oppgraderingsanlegg.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 17. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 17.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.



2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 17 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 13.4.

2.7 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 13.1.

³ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127



2.8 Krav til stabilitet i prosess

Anlegget skal driftes på en måte slik at det ikke oppstår inhibering (hemming) og driftsforstyrrelser i rånetanken. Innblandingsforhold og hastighet for gjennomstrømming skal være utprøvd og risikovurdert før anlegget kan starte opp.

2.9 Krav til kompetanse

Alle som håndterer avfall i bedriften, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering. Bedriften skal daglig ha tilstrekkelig kompetanse på anlegget til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Plan for kompetanseutvikling skal dokumenteres.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslipp til vann

Virksomheten skal ikke ha punktutslipp til vann.

3.1.1 Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha diffuse utslipp til vann. Overflatevann fra omkringliggende områder skal avskjæres.

3.1.2 Utslippsreducerende tiltak

Det skal ikke skje utvendig vask av kjøretøy på anlegget. Innvendig vask av tanker på kjøretøy skal foregå innendørs. Vaskevannet skal enten føres til biogassprosessen, eller til egne lukkede tanker.

3.2 Kjølevann

Virksomheten skal ikke ha utslipp av kjølevann.

3.3 Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

4 Utslipp til luft

4.1 Lukt

4.1.1 Luktbegrensning

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Luktimmisjonen ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (konsentrasjonen), angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil (frekvens og midling).



Det skal minimum årlig gjennomføres en måling av luktutslippet som dokumenterer at grenseverdien er overholdt.

Statsforvalteren vil på bakgrunn av utredningen i punkt 14.1 vurdere å fastsette nye og strengere vilkår.

4.1.2 Luktrisikovurdering

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

4.1.3 Forebyggende tiltak og driftsplan

På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal bedriften iverksette luktrisikoreduserende tiltak. Bedriften skal ha en driftsplan som sikrer at luktulempen ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 til *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Bedriften skal daglig føre en driftslogg, slik at det kan dokumenteres at driftsplanen er fulgt.

4.1.4 Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering

Bedriften skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med *Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*.

Bedriften skal informere Statsforvalteren og naboer når det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktbelastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr eller lignende kan medføre økte luktplager.

Bedriften skal ha et system for å registrere innkommende klager på lukt, herunder en nettside/digital løsning. Dette systemet skal sikre at innkommende luktklager knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til Statsforvalteren i henhold til punkt 11.5.

4.1.5 Krav til ventilasjon og luktreanseanlegg

De delene av anlegget hvor det forventes detekterbar dårlig lukt skal være ventilert med undertrykk og kobles til luktreanseanlegg. Ventilasjonen (utskiftingen av luft per tidsenhet) skal være tilpasset aktiviteten ved anlegget. Kapasiteten på luktreanseanlegget skal være dimensjonert for maksimal belastning av forurenset luft.

4.1.6 Krav til utslippspunkter

Utslippspunkt for luktreanseanlegget skal være minimum 14,8 meter over bakkenivå.

4.2 Krav til fakling

Anlegget skal ha en gassfakkelløsning til bruk ved driftsforstyrrelser og i nødsituasjoner.



Fakkelen skal ha automatisk tenningsmekanisme og periodisk gjentening. Fakkelen skal minst kunne forbrenne dimensjonerende biogassproduksjon pr time.

4.3 Støv

Virksomheten skal drives slik at støv ikke fører til nevneverdig skade eller ulempe for naboer og miljø. Det skal lages planer for å forebygge og hindre støv. Planene skal baseres på risikovurdering, jf. punkt 13.1.

Ved spesielle vær- eller driftsforhold som fører til økt risiko for støvflukt, skal det om nødvendig iverksettes ekstra tiltak.

5 Grunnforurensning

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2⁴, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

⁴Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider



Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁶ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område er likevel ikke omfattet av grensene.

Bedriften skal utarbeide støysonekart for sin virksomhet jf. punkt 14.5 som viser støyutbredelsen i røde og gule soner i tråd med Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442 (kap. 2.2.1) samt soner med støynivå tilsvarende grenseverdiene gitt i tillatelsen. Kartene skal sendes kommunen og Statsforvalteren og skal holdes oppdatert.

⁵ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516



8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen 31.12.2026.

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5.

9 Avfall

9.1 Avfallsforebygging og avfallshåndtering

Virksomheten skal sørge for følgende prioriteringsrekkefølge for avfallsforebygging og avfallshåndtering:

- a) forebygging,
- b) forberedelse til ombruk,
- c) materialgjenvinning,
- d) annen gjenvinning, f.eks. energiutnyttning,
- e) sluttbehandling.

Virksomheten kan fravike prioritetsrekkefølgen over dersom det er berettiget ut fra en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn, hensyn til menneskers helse, teknisk gjennomførbarhet og økonomiske forhold. Virksomheten skal dokumentere hvilke vurderinger og tiltak som er gjennomført for å overholde prioritetsrekkefølgen. Dokumentasjonen skal tas vare på i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

9.2 Forhåndsdokumentering av avfall

Internkontrollen skal omfatte krav til dokumentasjon av innholdet i avfallet på forhånd før det kan mottas. Dokumentasjonen skal omfatte prøvetaking og karakterisering av avfallet med henblikk på å få tilstrekkelig kunnskap om avfallsets sammensetning.

Følgende informasjon skal foreligge før mottak:



- 1) Avfallstype med beskrivelse av opprinnelse
- 2) Analyseresultater, herunder angivelse av prøvetakingstidspunkt og analysetidspunkt.

Avfallstyper av samme opprinnelse og med forventet lik kvalitet skal beskrives og analyseres med representative prøver. Avfallet skal analyseres for:

- Tungmetaller
- Miljøgifter
- Plast
- Andre urenheter
- Nitrogen
- Fosfor

Virksomheten skal utrede hvilke prøveuttak samt analysehyppighet, parametere og metoder som er nødvendig for å sikre at dokumentasjonen er representativ. Det skal også utredes hvor ofte og hvilke analyseparametre som må verifiseres.

Virksomheten må ha mottakskriterier med grenseverdier for avfall for elementene:

- Plast
- Andre urenheter
- Tungmetaller
- Miljøgifter

Statsforvalteren vil etter at utredningen i punkt 14.4 er ferdig vurdere å fastsette nærmere mottakskriterier.

Ved fastsetting av grenseverdier skal det legges vekt på plikten til å redusere forurensning så langt som mulig i punkt 2.3. Det er ikke tillatt å uttynne eller blande tungmetaller, miljøgifter, plast og andre urenheter i avfallet utelukkende i den hensikt å oppfylle mottakskriteriene.

Det skal tas representative prøver for å kontrollere at grenseverdiene overholdes.

Internkontrollen skal omfatte vurdering av innholdet av nitrogen og fosfor i avfall som kan tas imot for å sikre at mottatt fosfor og nitrogen blir gjenvunnet.

9.3 Mottak av avfall

Når avfallet kommer til anlegget skal bedriften kontrollere om informasjonen som ble sendt til biogassanlegget på forhånd stemmer med det som blir veid inn. Det må etableres rutiner for stikkprøvetaking og inspeksjon, samt kriterier for godkjenning og avvisning av avfallet.

Avfall skal veies og registreres inn og ut av anlegget. Registreringen skal minimum bestå av avfallstype (med koder), opphav, mengder, dato for mottak, leverandør og eventuelt anlegg for videre levering. Dokumentasjon som ble sendt inn på forhånd skal også følge avfallet ved innveiling og bli registrert samtidig. Oversikt over registrert avfall skal være tilgjengelig i journal i minst fem år.



Virksomheten skal kontrollere avfallet for fremmedlegemer. Fremmedlegemer som kan vanskeliggjøre biologiske behandlingsprosesser eller forringe produktet, skal sorteres ut.

Avfall som ikke kan behandles miljømessig tilfredsstillende ved anlegget, skal leveres til et anlegg med tillatelse som man er sikker at kan behandle avfallet.

Avvik i mottakskontrollen skal registreres og det skal være rutiner for å følge opp avvik og hindre gjentagelse.

Virksomheten skal informere alle kunder om hvilke avfallstyper og fraksjoner som er tillatt levert til anlegget. Avfallstyper som kan mottas og mengder som til enhver tid kan lagres går fram av tabell 1 og 2 i vedlegg 2.

9.4 Generelle krav til håndtering

All håndtering⁷ av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann.

I tillegg gjelder følgende:

- a. Avfallet skal transporteres og leveres til biogassanlegget slik at avfall og lukt ikke slipper ut fra lasten.
- b. Alt avfall skal mottas, behandles, omlastes og lagres innendørs. Lasting/lossing fra kjøretøy for pumpbart avfall skal skje ved tett tilkobling, via lukkede røranlegg. Mottak av ikke-pumpbart avfall skal skje i mottakslomme med lokk. Det skal installeres en alarm som sikrer at port til mottakshall og lokk på lommen ikke kan være åpne samtidig. Porter i mottakshall skal lukkes før tømning av avfall starter. Døråpninger/porter skal være lukket, unntatt ved inn/utkjøring.
- c. Hele anlegget skal ha tett dekke. Utendørs kan imidlertid fast dekke brukes der risikovurderingen til virksomheten viser at fast dekke gir like lav miljørisiko som tett dekke.
- d. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.7 Internkontroll og punkt 13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.
- e. Spill av avfall på anlegget skal straks samles opp.
- f. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret, samt oversikt over mengder, kvalitet og lagringstid for avfall. Det skal også fremgå av kart fullstendig oversikt over overvannsnettet, rør, sluker og fallretning på overflater.
- g. Tanker, bassenger o.l. som inneholder flytende avfall skal ha overflyllingsvarsel/-alarm og, der det er teknisk mulig, overflyllingsvern.
- h. Tanker, bassenger o.l. som inneholder flytende avfall skal være tilknyttet alarmanlegg som alarmerer personale ved plutselig nivåsenking utenom tidsrommet der det skjer påfylling og uttapping.

⁷ En fellesbetegnelse for mottak, gjenvinning og sluttbehandling, herunder forberedelser til og lagring i påvente av gjenvinning eller sluttbehandling. Begrepet omfatter likevel ikke lagring i påvente av levering hos virksomhet som selv har generert avfallet.



- i. Virksomheten skal gjennomføre nødvendige tiltak for å hindre spredning og etablering av fremmede skadelige arter. Risikoen for spredning av fremmede skadelige arter skal inngå i miljørisikovurderingen, jf. www.artsdatabanken.no.
- j. Bedriften skal ikke ha deponi for eget avfall.

9.5 Krav for avfall som oppstår i virksomheten

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁸

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

10 Biorest

10.1 Krav om separering av biorest

Bioresten skal separeres i en våt og en fast biorest. Den faste bioresten skal minimum ha en tørrstoffprosent på 24 %.

10.2 Krav til lagringsmengde og lagringsforhold for bioresten

Våt biorest (biogjødsel) skal lagres i tett tank med tett dekke. Det kan lagres inntil 4 400 m³ våt biorest. For å kontrollere luktutslipp skal fast biorest lagres innendørs på tett dekke. Det kan lagres inntil 1 100 m³ fast biorest.

10.3 Krav til dokumentasjon av innhold i bioresten

Innhold av nitrogen, fosfor, miljøgifter, tungmetaller, plast og andre urenheter i biorest skal prøvetas og dokumenteres i henhold til et prøvetakingsprogram. Den våte og den faste bioresten skal prøvetas separat. Målingene skal utføres slik at de blir representative for den aktuelle bioresten. Prøvetakingsprogrammet skal være oppdatert og ta hensyn til resultat fra testing. Analysene skal rapporteres i den årlige egenrapporten som sendes Statsforvalteren.

10.4 Krav til bruk av biorest

Bioresten er næringsavfall og skal håndteres i tråd med kravene i forurensningsloven § 32, avfallsforskriften kapittel 10a og øvrig regelverk.

⁸ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.



Det innebærer at bruk av biorest til energiformål eller fyllmasser ikke er tillatt. Biorest med dårlig kvalitet når det gjelder innhold av tungmetall, miljøgifter, plast og andre urenheter kan ikke fortynnes.

I tillegg gjelder følgende krav:

- a. Biorest som virksomheten leverer til bruk i jordblandinger.
 - Biorest kan leveres til bruk i jordblandinger dersom mengden i den ferdige jordblandingen ikke er større enn at næringsstoffene kommer til nytte. Ferdig jordblanding som inneholde biorest må ha balansert næringsmengde for plantevekst.
 - Når jordblandinger blir bruk som toppdekke må ikke tykkelsen på jordlaget være større enn at planterøttene når ned til næringsstoffene slik at de kommer til nytte, normalt maksimalt 40 cm.
- b. Biorest som virksomheten leverer ut til bruk som gjødsel i landbruket.
 - Biorest kan komme til nytte ved at det erstatter husdyrgjødsel som ellers ville blitt brukt. Dette innebærer at mengde fosfor i biorest som leveres til landbruksforetak ikke kan overstige mengde fosfor som foretaket har levert til biogassproduksjon. Mengde biorest skal heller ikke overstige kravet til spredeareal for husdyrgjødsel, dette inkludert egen bruk av husdyrgjødsel. Gjeldende krav i gjødselvereforskriften § 24 er maksimalt 3,5 kg fosfor per dekar fulldyrket jord. Ved endring av gjødselvereforskriften vil maksimal grense i ny forskrift gjelde.
 - Biorest kan leveres til landbruksforetak som ikke har levert husdyrgjødsel inn til anlegget. Forutsetningen er at næringsstoffene (både fosfor og nitrogen) i bioresten kommer til nytte fordi det er behov for gjødsel og at mengden ikke overstiger behovet plantene har for næringsstoffer.

Statsforvalteren kan vurdere behov for endringer av punkt a og b etter at anlegget har vært i drift i to år.

Virksomheten skal sørge for at aktører som bruker biorest på egen eller andres eiendom eller som innsatsfaktor eller lignende, er informert om kravene som gjelder til bruk av bioresten fra anlegget.

10.5 Krav til dokumentasjon av bruk av biorest

Ved levering av biorest til annen aktør for gjenvinning og materialgjenvinning skal virksomheten:

- Dokumentere hvem som mottar bioresten.
- Dokumentere opplysninger fra mottakeren om hvordan bioresten blir gjenvunnet.
- Opplyse mottakeren om innhold i bioresten, jf. vilkår 10.3.

Tilsvarende skal det dokumenteres dersom virksomheten selv står for gjenvinning av bioresten.



I tillegg gjelder krav til dokumentasjon i avfallsforskriften § 10a-8.

11 Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

11.1 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.4).

Bedriften skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy, jf. punkt 7.

11.2 Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk Standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp
- bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.



11.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

11.5 Rapportering til Statsforvalteren

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no når dette etableres for avfallsanlegg. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll.

Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering, se www.miljodirektoratet.no. Inntil rapportering på www.altinn.no blir tilgjengelig skal det rapporteres på skjema sendt fra Statsforvalteren.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende avfallsregnskap som viser en oversikt over alt avfall som er mottatt, lagret, behandlet og/eller sendt videre.

Egenrapporten skal inkludere dokumentasjon om innhold i og bruk av biorest siste år, jf. punkt 10.3 og 10.5.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende Statsforvalteren en rapport om ev. antall luktklager og antall lukthendelser ved bedriften det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense eller stanse utslippet.



12 Miljøovervåking

12.1 Overvåking av resipienter

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Dette gjelder så vel mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

Bedriften kan bli pålagt å gjennomføre gransking eller overvåking dersom Statsforvalteren finner det nødvendig for å kartlegge samlet belastning i vannforekomster, jf. forurensningsloven § 51. Bedriften kan bli pålagt å betale for en del av kostnadene ved en felles resipientgransking (enkelstående eller vedvarende program) sammen med andre bedrifter med utslipp i området.

12.2 Overvåking av grunn og grunnvann

Virksomheten har ikke krav om overvåking av grunn og grunnvann. Dersom det planlegges å endre håndteringen av relevante stoffer og stoffblandinger slik at risikoen for forurensning av grunn og grunnvann kan øke i forhold til Norconsult rapport av 7. februar 2022, skal bedriften informere forurensningsmyndigheten. Bedriften kan da bli pålagt å sørge for overvåking av grunn og grunnvann.

13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 13.1.



13.3.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal bedriften utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.3.2 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.3.3 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.3.4 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁹. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller via e-post sfvlpost@statsforvalteren.no.

14 Undersøkelser og utredninger

14.1 Utredning av utslipp til luft

Bedriften skal kartlegge/redegjøre for luktutslipp, inkludert indikatorgasser, ved å:

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269



- gjennomføre en luktundersøkelse, jf. Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven, vedlegg 6. Luktundersøkelsen skal dokumentere at luktgrensen i pkt 4.1.1 er overholdt.
- gjennomføre en utredning av indikatorgasser for luktutslipp. Det må være indikatorgasser for alle hovedtyper av gasser som kan forventes å være i utslippet. Det skal gjøres målinger av hver av disse indikatorgassene før rensing og etter hvert av rensetrinnene og i utslippspunkt(er). Målingene av indikatorgasser må starte umiddelbart etter mottak av avfall ved oppstart av anlegget. Målingene skal være representative.
- kartlegge sammenheng mellom konsentrasjon av indikatorgassene og luktkonsentrasjon. Basert på slike sammenhenger skal det foreslås krav til maksimalkonsentrasjon av disse indikatorforbindelsene for aktuelle utslippspunkter.
- lage et forslag til utslippsprogram for luktutslipp og målinger av indikatorgasser jf. punkt 11.4.

Utredningen skal sendes Statsforvalteren innen 1 år etter oppstart av anlegget.

En mer presis, og eventuelt også strengere regulering vil bli gjennomført med grunnlag i denne utredningen.

Foreløpige rapporter skal sendes inn til Statsforvalteren etter 4, 6, 8, 10 måneder etter oppstart av anlegget. Disse rapportene skal inneholde vurdering av måling av indikatorgasser og oppsummering av eventuelle luktklager.

14.2 Utredning for å utvikle fast biorest til gjødselprodukt

1 år etter at mottak av avfall har startet ved anlegget må virksomheten legge fram en plan for produktutvikling av den faste bioresten til et gjødselprodukt. Planen må inkludere en handlingsplan med tidsfrister.

14.3 Utredning av reduksjon i innhold av fosfor i våt biorest

1 år etter at mottak av avfall har startet ved anlegget må virksomheten utrede mulighet for å redusere innhold av fosfor i våt biorest og hvordan dette kan gjennomføres, samtidig som nitrogeninnholdet beholdes i den våte bioresten. Utredningen må inkludere en handlingsplan med tidsfrister.

14.4 Utredning av mottakskriterier på avfallet anlegget kan ta imot

Virksomheten skal utrede følgende før oppstart av anlegget:

1. Grenseverdier for mottak av avfall for følgende:
 - Plast
 - Andre urenheter
 - Tungmetaller
 - Miljøgifter

Mottakskravene skal sikre at det er mulig å gjenvinne avfallet med tilstrekkelig kvalitet.



2. Virksomheten skal utrede hvilke prøveuttak samt analysehyppighet-, parametere og metoder som avfallsprodusenten skal forholde seg til når de sender inn deklarasjon.

Statsforvalteren vil etter at utredningen er ferdig vurdere å fastsette nærmere grenseverdier for avfall som kan tas imot ved anlegget.

14.5 Utredning av støy

Bedriften skal innen 31.12.2026 utarbeide støysonekart for sin virksomhet som viser støyutbredelsen i røde og gule soner i tråd med Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442 (kap. 2.2.1) samt soner med støynivå tilsvarende grenseverdiene gitt i tillatelsen. Kartene skal sendes kommunen og Statsforvalteren og skal holdes oppdatert.

15 Eierskifte, omdanning mv.

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand innen 6 måneder.

Bedriften skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via altinn.no, jf. punkt 11.5.

¹⁰ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall



Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

17 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenylyter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2` ,6,6` -tetrabromo-4,4` isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
------------------------------	--------



Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluoreerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluoreerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenylyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polisykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5

**Organiske UV-filtre**

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC

Vedlegg 2 – Oversikt over avfallstyper, aktiviteter, mengder og lagringstider

Tabell 1: Avfallstyper som kan mottas og mengder som til enhver tid kan lagres:

Avfallsstoffnummer	EAL-kode	Avfallstype	Mengde (tonn) som til enhver tid kan lagres	Maksimal lagringstid
1111	200108	Kildesortert kjøkken- og matavfall fra stor- og småhusholdning*	300	5 dager
1127**	020106	Husdyrgjødsel	1000	6 mnd

* Omfatter kildesortert matavfall i papirposer fra husholdninger. Matavfall som er emballert anses som blandet avfall med avfallsstoffnummer 9912, og er ikke omfattet

**Begrenset til husdyrgjødsel

Tabell 2: Tillatte avfallstyper, avfallsmengder og behandlingsmåter:

Avfallsstoffnummer	EAL-kode	Avfallstype	Årlig mengde (tonn/år)	Behandlingsmåter
1111	200108	Kildesortert kjøkken- og matavfall fra stor- og småhusholdning*	18000	Anaerob råtning
1127**	020106	Husdyrgjødsel	36000	Anaerob råtning

* Omfatter kildesortert matavfall i papirposer fra husholdninger. Matavfall som er emballert anses som blandet avfall med avfallsstoffnummer 9912, og er ikke omfattet

**Begrenset til husdyrgjødsel